

Načrt dela za leto 2011

Zavezana zagotavljanju varne hrane v Evropi

Načrt dela za leto 2011

Evropska agencija za varnost hrane (EFSA) tudi v letu 2011 pričakuje veliko dela in visoko stopnjo produktivnosti. Agencija EFSA bo odgovornim v Evropi še naprej ponujala podporo pri obvladovanju tveganj, in sicer z visokokakovostnim znanstvenim svetovanjem, ki je vse do danes bistveno zaznamovalo delovanje Agencije.

EFSA namerava v letu 2011 pripraviti približno 900 znanstvenih spoznanj in podpornih publikacij. Dve tretjini teh se zdaj nanašata na tiste prijave, kjer EFSA ocenjuje regulirane izdelke, in področja, kot so na primer krmni dodatki, encimi, pesticidi in zdravstvene zahteve.

EFSA bo ob vse večji delovni obremenitvi na eni strani in osebju ter proračunu, ki na drugi strani ostajata nespremenjena, izvedla pregled učinkovitosti svojega delovanja. V letu 2011 bo tako izvedla pregled svoje organizacijske strukture in delovnih procesov, z namenom, da: optimizira strateško načrtovanje in dodeljevanje proračunskih sredstev; pripravi popolnoma integriran sistem upravljanja učinkovitosti delovanja in predlagateljem ponudi kakovostnejše ter učinkovitejše storitve.

EFSA bo omogočila bolj učinkovito združevanje Evropskih virov za ocenjevanje tveganja, tako da bo v svoje dejavnosti bolj vključila države članice. To bo za agencijo ključnega pomena pri reševanju težav z vse večjo delovno obremenitvijo. EFSA na primer načrtuje 8,3 milijona EUR za dejavnosti, ki jih bodo izvedle specializirane organizacije držav članic, s čimer bodo agenciji pomagale pri zbiranju podatkov ali drugih podobnih pripravljalnih delih. Agencija bo poskrbela tudi za to, da bodo države članice bolj obveščene o njenih srednjeročnih načrtih, s čimer želi omogočiti boljše napovedovanje njihovih lastnih dejavnosti, povezanih z ocenjevanjem tveganj.

EFSA bo nadalje krepila odnose z Evropsko komisijo, Evropskim parlamentom in Evropskim svetom.

Osnovna značilnost dela agencije EFSA je še naprej aktivna vloga v dialogu z vsemi zainteresiranimi stranmi, vključno s predlagatelji. S tehničnimi sestanki in posvetovalno platformo za zainteresirane strani agencija EFSA zagotavlja enotno razumevanje zahtev, povezanih z ocenjevanjem tveganja, ter redno izmenjavo stališč in informacij med vsemi stranmi.

Tudi na globalni ravni bo Agencija v skladu s svojo mednarodno strategijo iz leta 2009 in v povezavi z Evropsko komisijo še naprej gradila mostove, ki jo povezujejo z mednarodnimi partnerji. Tako bo Agencija, zahvaljujoč dostopu do večje količine podatkov in enotnemu razvoju pristopov k ocenjevanju tveganja, lažje ponudila storitve svetovanja.

Leta 2011 bo na organizacijski ravni že drugič izvedena zunanja ocena agencije EFSA (prvič je bila izvedena leta 2005). Ocenjevala se bo učinkovitost strateškega načrta Agencije za obdobje od leta 2009 do leta 2013, da bi ugotovili, ali dejavnosti potekajo po načrtih. Agencija bo tudi začela uporabljati svoje na novo razvite kazalnike vpliva za družbe, namenjene merjenju obsega vpliva, ki ga ima delovanje Agencije na evropske zakonodajne postopke. Poleg tega bo EFSA v svojih komunikacijskih dejavnostih začela uresničevati tematski pristop, kot je bil predstavljen v Komunikacijski strategiji za obdobje od leta 2010 do 2013.

Proti koncu leta pa se bo EFSA tudi preselila v svojo novo zgradbo v Parmi.

Več dela, večja učinkovitost, več sodelovanja

Ključne dejavnosti za leto 2011

- > Ocena režimov evropskega inšpekcijskega nadzora mesa pri prašičih
- > Razvoj kazalnikov dobrega počutja živali
- > Mnenja o hranilnih referenčnih vrednostih (DRV) za makrohranila
- > Nov sistem razvrščanja živil za zagotavljanje natančnejšega ocenjevanja izpostavljenosti
- > Vnovično ocenjevanje krmnih dodatkov in arom ter pesticidov
- > Ocenjevanje encimov, novih arom, postopkov recikliranja plastičnih materialov, namenjenih za stik z živilni, gensko spremenjenih organizmov, novih aktivnih substanc v pesticidih
- > Navodila za ocenjevanje tveganja, povezanega z gensko spremenjenimi živalmi, in strokovni pregled aktivnih substanc, uporabljenih v pesticidih
- > Nova organizacijska struktura agencije EFSA, vključno s tehnično pomočjo za predlagatelje
- > EFSA razvija svojo znanstveno strategijo in novo politiko zagotavljanja neodvisnosti
- > Odpiranje nove zgradbe agencije EFSA v Parmi
- > Druga zunanja ocena delovanja agencije EFSA
- > Novo imenovani člani svetov ANS in CEF začnejo z delom
- > Razpis za člane znanstvenega odbora in pripadajočih znanstvenih svetov agencije EFSA

Kratka predstavitev agencije EFSA

- > **1 500** zunanjih znanstvenih strokovnjakov, ki sodelujejo z Agencijo v letu 2011
- > Več kot **2 400** sprejetih znanstvenih spoznanj
- > Več kot **420** članov osebja
- > Mreža posvetovalnega foruma: **27** držav članic z Islandijo in Norveško ter **1** država opazovalka
- > Mreža več kot **400** znanstvenih ustanov
- > **Proračun v vrednosti 77,3 milijona EUR** za leto 2011

Učinkovito znanstveno svetovanje prek neodvisnega ocenjevanja tveganja

V skladu s strateškim načrtom agencije EFSA za obdobje od leta 2009 do 2013 bo Agencija pri zagotavljanju celovitega svetovanja odgovornim v Evropi za obvladovanje tveganja še naprej uporabljala celostni pristop.

V letu 2011 bo eden od takšnih praktičnih primerov nudenje znanstvene podpore prizadevanjem agencije EFSA pri posodabljanju evropskega inšpekcijskega nadzora mesa z uvedbo pristopa, ki temelji na tveganju, v verigo predelave mesa. Bolj natančno, EFSA bo prepoznala nevarnosti za javno zdravje, priporočila izboljšave obstoječih praks, pri čemer bo upoštevala vpliv vseh priporočil na zdravje in dobro počutje živali. Različni sveti in note agencije EFSA bodo na tem področju delali skupaj v sodelovanju z Evropskim centrom za preprečevanje in obvladovanje bolezni (ECDC).

Agencija bo nadaljevala razvoj kazalnikov dobrega počutja živali, pri čemer se bo leta 2011 osredotočila na krave molznice. Opirajoč se na pomembna mnenja iz leta 2010 bo še naprej skrbela za dobro počutje živali v tranzitu, še posebej rib.

Tako kot v preteklosti, bo EFSA še naprej podpirala strategijo EU za zdravstveno varstvo živali, in sicer z zagotavljanjem svetovanja odgovornim za obvladovanje tveganja za bolezni živali, kot sta bolezen modrikastega jezika in vezikularna bolezen prašičev. Poleg tega bo Agencija naredila kvantitativno oceno tveganj, ki jih prinašajo okužbe s hrano (zoonoze), kot sta *kampilobakterioza* in *salmonela* pri piščancih, ter svetovala glede virusov, ki se prenašajo s hrano, vprašanj antimikrobne odpornosti ter transmisivnih spongiformnih encefalopatij (TSE).

Zakonodaja EU, ki ureja mejne vrednosti ostankov farmakološko aktivnih substanc v hrani živalskega izvora, lahko pomeni nadaljnje delo za agencijo EFSA. Agencija bo tudi še naprej iskala morebitna druga onesnaževala (kontaminante), kot so mikotoksini, obstojna organska onesnaževala, naravni rastlinski toksini in onesnaževala v živilski predelavi.

EFSA bo v svojem neprekinjenem delu na referenčnih vrednostih za vnos hranil, še posebej za makrohranila in nato za mikrohranila, podpirala razvoj prehranskih smernic na ravni EU in državni ravni.

Celovito znanstveno svetovanje

Nadaljevalo se bo tudi delo Agencije, povezano z vprašanji rastlinskih škodljivcev. Pri tem se bo predvsem osredotočila na tveganja, povezana z "uvozom" škodljivcev.

Tam, kjer bo to primerno, si bo EFSA še naprej sama dodeljevala pristojnosti, in se lotevala znanstvenega dela na lastno pobudo.

Svetovanje s horizontalnim pristopom

EFSA bo članom svojih svetov ponudila svetovanje in smernice glede: nanotehnologije; 90-dnevni preskusni različni hranjenja; statističnih pristopov; nadomestnih metod ocenjevanja tveganja; uporabe izrazoslovja pri opisovanju tveganj in negotovosti ter ocenjevanja tveganj za okolje.

Agencija bo tudi še naprej izboljševala sistem zagotavljanja kakovosti in notranje postopke, pri čemer bo pripravljena na hitro odzivanje na nujne zahteve po storitvah svetovanja. Poleg tega bo EFSA redno spremljala nove objave znanstvene literature, da bi bila na primer na tekočem z najnovejšimi dokazili glede vprašanj bisfenola A in aspartama. To vključuje tudi dialog na temo teh vprašanj z ocenjevalci tveganj po vsem svetu.

Ocenjevanje reguliranih izdelkov

Vse obsežnejši pravni korpus EU agenciji EFSA nalaga, da oceni izdelke, preden se za njihovo uporabo v EU izda dovoljenje. S temi ocenami se v agenciji EFSA zdaj ukvarja že 40 % vseh njenih virov, kar je dvakrat toliko kot leta 2008. Leta 2011 naj bi se po napovedih približno dve tretjini znanstvenih spoznanj Agencije nanašalo na prijave.

Prilagajanje vse večjim delovnim obremenitvam

EFSA pa ne ocenjuje le vse več substanc in izdelkov, ki jih ureja cela vrsta različnih zakonodaj. Vse bolj celovito postaja tudi ocenjevanje varnosti, saj mora Agencija upoštevati vpliv na okolje, zdravje na delovnem mestu, spremljanje izdelkov po vstopu na trg in tudi prednosti, ki jih prinašajo zadevni izdelki, ter njihovo učinkovitost. To pa pomeni, da je potreben širši obseg strokovnega znanja in bolj večdisciplinaren pristop. Vzemimo na primer prijave, povezane z gensko spremenjenimi mikroorganizmi, ki proizvajajo encime. Na tem področju morajo strokovnjaki agencije EFSA za gensko spremenjene organizme, krmne dodatke in encime sodelovati.

Da bi bila kos tako zahtevnim nalogam, si bo Agencija prizadevala zagotoviti nenehno visoko raven zaščite potrošnika, pri čemer bo treba izboljšati učinkovitost in dialog s prijavitelji ter podporo zanje. To bo EFSA dosegla s prestrukturiranjem agencije, izboljšanim prednostnim razvrščanjem svojih dejavnosti, boljšim napovedovanjem, skupno rabo najboljših praks in večjim izkoristkom širše evropske zbirke znanja z zunanjim izvajanjem pripravljanih del, na primer.

Številni izdelki, številna področja

EFSA bo opravljala svoje delo na področju ocenjevanja in vnovičnega ocenjevanja številnih izdelkov in postopkov. Ti vključujejo:

- > zdravstvene zahteve z vsemi zdravstvenimi zahtevami glede „splošnega učinka“ (razen rastlinskih pripravkov), ki naj bi bile dokončane v letu 2011;
- > aktivne substance v pesticidih, pri čemer bo v letu 2011 poudarek na novih aktivnih substancah;
- > približno 2 700 krmnih dodatkov, pri katerih se bomo v letu 2011 osredotočili na vitamine, antioksidante in dodatke za siliranje;

- > do 1 200 encimov;
- > 300 dodatkov za živila;
- > postopke recikliranja plastičnih materialov, ki so namenjeni za stik z živilo;
- > testiranja TSE;
- > obdelavo stranskih živalskih proizvodov;
- > dekontaminacijo hrane živalskega izvora;
- > nove arome in vnovično ocenjevanje obstoječih arom;
- > prijave novih gensko spremenjenih rastlin in obnovitev obstoječih dovoljenj ter uporabo gensko spremenjenih organizmov v krmnih dodatkih in encimih za uporabo v živilih.

Poleg ocen gensko spremenjenih mikroorganizmov in rastlin bo agencija EFSA pripravila tudi navodila za ocenjevanje tveganja pri gensko spremenjenih živalih. Agencija bo pripravila tudi navodila za strokovni pregled in določitev najvišjih ravni ostankov aktivnih substanc, uporabljenih v pesticidih.

Prijav zaradi revizije pravilnika o novih živilih ni za pričakovati do leta 2013. Kljub temu se bo EFSA z mrežnim povezovanjem pripravila na zbiranje informacij o zgodovini varne uporabe živil, ki prihajajo iz držav, ki niso članice EU. EFSA bo po potrebi uporabila takšne informacije, da bi nato izdelala oceno in ovrednotila takšna živila, kot morebitno nevarna, kar je nova zahteva v pravilniku glede novih živil.

Visokokakovostno in učinkovito ocenjevanje

Zbiranje podatkov, znanstveno sodelovanje in mrežno povezovanje

Dejavnosti agencije, povezane z zbiranjem podatkov, znanstvenim sodelovanjem in mrežnim povezovanjem so temelj dejavnosti Agencije, povezanih z ocenjevanjem tveganja in ocenjevanjem reguliranih substanc.

Sodelovanje z državami članicami se bo še naprej nadaljevalo z zunanjim izvajanjem pripravljanih znanstvenih del prek mreže kontaktnih točk, posebnih strokovnih mrež in specializiranih delavnic ter srečanj. V ta namen in še posebej za namene dejavnosti Agencije, povezanih z ocenjevanjem reguliranih izdelkov in zahtev, bo EFSA nadaljevala razvoj navodil za ocenjevanje tveganja ter gradila dialog z zainteresiranimi stranmi. EFSA bo še naprej povečevala svoj doseg v znanstveni skupnosti, najbolj opazno prek širšega indeksiranja v publikaciji *EFSA Journal* v bibliografskih zbirkah podatkov ter na znanstvenih srečanjih v okviru Agencije.

Bolje pripravljena na nastajajoča tveganja

V letu 2011 bo Agencija še bolj izpopolnila svoje dejavnosti, povezane z nastajajočimi tveganji, pri čemer jo bo vodila strategija agencije EFSA, osnutek katere je bil pripravljen v poročilu o nastajajočih tveganjih za leto 2010. Agencija bo nadalje razvijala metode zbiranja podatkov in filtriranja signalov.

Še boljši podatki

EFSA bo dokončala pripravo novega sistema razvrščanja živil s povezavami do podrobnih informacij o sestavi živil in njihovi porabi. Tako bo mogoče povsod v Evropi izračunati vnos hranil, pri čemer bo podprt razvoj politike javnega zdravja. Novi sistem omogoča tudi kombiniranje podatkov iz različnih virov za izdelavo ocene izpostavljenosti ljudi dobrodejnim ali nevarnim substancam, ki so prisotne v živilih. Poleg tega bo orodje za vnos laboratorijskih podatkov omogočilo tudi zajem potrebnih podrobnejših informacij. EFSA bo raziskala, ali je mogoče takšno orodje vgraditi v obsto-

ječe sisteme. Poleg tega bo EFSA še naprej usklajevala metode za zbiranje podatkov o porabi hrane po vsej Evropi. S temi metodami se posodablja celovita zbirka podatkov agencije EFSA o porabi hrane, s čimer se povečuje natančnost ocenjevanja izpostavljenosti. EFSA bo tudi prečistila in uskladila svoje zbirke podatkov o lastnostih kemičnih nevarnosti, da bi lahko bolje izkoristila podatke in omogočila njihovo skupno rabo z drugimi agencijami.

Vseevropsko poročanje o podatkih

Leta 2011 bo EFSA začela redno zbirati podatke od držav članic, ki se nanašajo na podatke o pojavih niza različnih vrst onesnaževal, in poročati o njih. Še naprej bo usklajevala način poročanja na nacionalni ravni o izbruhih okužb s hrano, antimikrobni odpornosti in boleznih, ki se širijo s prenašalci. Pri tem si bo pomagala z na novo razvitimi računalniškimi spletnimi orodji.

Nadaljevale se bodo tudi vseevropske osnovne raziskave o prevladovanju zoonotskih agentov v hrani in med živalskimi populacijami.

Poleg tega bo EFSA še naprej delovala na področju določanja najvišjih ravnih ostankov pesticidov. To vključuje tudi pripravo letnega poročila o spremljanju dejavnosti nadzora pesticidov po vsej EU, pripravljene na osnovi podatkov, ki jih pošiljajo države članice.

*Tesnejše sodelovanje
po vsej Evropi*

Komunikacija in dialog

V prihodnjih letih bodo oblike komunikacije v agenciji EFSA usklajene s strategijo komuniciranja, kot je bila določena za obdobje od leta 2010 do 2013.

V letu 2011 bo EFSA ves čas ohranjala učinkovito komunikacijo in dialog s svojimi partnerji in zainteresiranimi stranmi v institucijah EU ter državah članicah in na mednarodni ravni. Agencija bo gradila na ključnih spoznanjih raziskave Evrobarometra iz leta 2010 o dojemanju tveganj, povezanih s hrano, pri porabnikih; Evrobarometer je dragocen vir informacij in omogoča agenciji EFSA oblikovanje prihodnjega razvoja svojih oblik komunikacije. Vseobsegajoči komunikacijski pristop bo bolj tematski in bo prikazoval ter odsliskoval vpliv dejavnosti agencije EFSA. EFSA bo v letu 2011 uvedla ta pristop na področju zoonoz in prikazala, kako dejavnosti, ki potekajo na tem področju v sodelovanju z državami članicami in drugimi, pomagajo pri zmanjševanju tega pomembnega tveganja na področju javnega zdravja. Poleg tega bo Agencija upoštevala povratne informacije zainteresiranih strani in uporabila proaktivne oblike komunikacije, da poudari neodvisnost svetovanja o ocenjevanju tveganja, ki ga ponuja agencija EFSA.

Biti razumljena

Preprostost bo dnevna naloga. V sodelovanju z državami članicami bo EFSA med svojimi ključnimi ciljnimi skupinami še povečala pomen in razumevanje različnih oblik komunikacije. Uvedla bo cel niz orodij, ki bodo na voljo, vključno z večpredstavnostjo, da bi omogočila obveščanje o ključnih tematskih področjih. Še posebej se bo povečala uporaba spletnih oblik komunikacije. S temi orodji bo omogočila, da bodo pomembna, prirejena in učinkovita sporočila prišla do ustreznih prejemnikov.

Skladen pristop

Skladne oblike komunikacije bodo potrebne zaradi okrepljenega sodelovanja z ustreznimi organi na državni ravni, na ravni Evrope in na mednarodni ravni. Agencija si bo tudi prizadevala, da razširi svoj doseg po vsej Evropi, in sicer s tesnimi delovnimi odnosi s posvetovalnim forumom, delovno skupino za komunikacije (AFWGC) in kontaktnimi točkami agencije EFSA. Agencija bo na primer v sodelovanju s skupino za komunikacije (AFWGC) dokončala navodila za obveščanje o tveganjih, ki bodo omogočila podporo skladnosti v obveščanju o tveganjih po vsej EU. Še naprej bo krepila dialog z evropskimi institucijami, evropskimi agencijami, se aktivno ukvarjala z zainteresiranimi stranmi ter povečala medsebojno sodelovanje s ciljnimi skupinami.

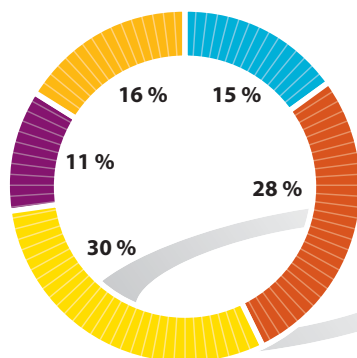
Na osnovi izkušenj, ki so jih prinesle prejšnje raziskave, bo EFSA pozvala k pripravi kvantitativne raziskave med ključnimi ciljnimi skupinami v vseh 27-ih državah članicah. Tako bo Agencija lahko bolje ocenila vpliv svojih prizadevanj na področju komunikacij.

EFSA bo tudi izboljšala svojo politiko vnaprejšnjega obveščanja mednarodnih partnerjev, in sicer z zagotovitvijo platforme za izmenjavo najboljših praks.

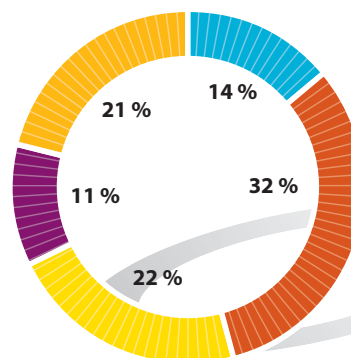
Preprosta in učinkovita

Dodelitev proračunskih sredstev v letu 2011

Dodelitev osebja v letu 2011

- A1 Znanstvena mnenja in svetovanje
- A2 Ocenjevanje izdelkov
- A3 Zbiranje podatkov in znanstveno sodelovanje
- A4 Komunikacija in dialog
- G5 Vodenje in administracija